

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за злочини вчинені у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку, державних інформаційних ресурсів і об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, та відповідальності за пошкодження телекомунікаційних мереж
(реєстр. № 8304-1 від 7 травня 2018 року)**

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя на своєму засіданні 17 січня 2019 року (протокол № 76) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за злочини вчинені у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку, державних інформаційних ресурсів і об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, та відповідальності за пошкодження телекомунікаційних мереж (реєстр. № 8304-1 від 7 травня 2018 року), поданий народним депутатом України Семенухою Р.С.

Згідно з пояснювальною запискою метою Законопроекту є вдосконалення норм законодавства в частині запровадження посиленої кримінальної відповідальності за злочини, вчинені стосовно об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, та посилення відповідальності за пошкодження телекомунікаційних мереж.

Законопроектом пропонується:

1) запровадити кваліфіковані види таких злочинів, як несанкціоноване втручання в роботу інформаційно-телекомунікаційних систем, несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в інформаційно-телекомунікаційних систем, несанкціонована зміна, знищення або блокування комп'ютерної інформації, перешкоджання роботі інформаційно-телекомунікаційних систем, передбачивши підвищену відповідальність за вказані дії, якщо вони вчинені стосовно об'єктів критичної інформаційної інфраструктури;

- 2) посилити відповідальність за розповсюдження шкідливих програм;
- 3) віднести розслідування злочинів, вчинених стосовно об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, до підслідності СБУ (з огляду на те, що вказані злочини створюють загрозу інформаційній безпеці держави, яка є невід'ємною складовою національної безпеки України.);
- 4) посилити кримінальну відповідальність за умисне пошкодження телекомунікаційних мереж;
- 5) уточнити адміністративну відповідальність за порушення правил охорони та порушення телекомунікаційних мереж;
- 6) усунути термінологічні неузгодженості, які містяться у статті 360 Кримінального кодексу України і статті 147 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

У Рішенні від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 Конституційний Суд України зазначив, що верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо. Також, Конституційний Суд України звернув увагу на те, що справедливість – одна з основних засад права, є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, одним із загальнолюдських вимірів права. Зазвичай справедливість розглядають як властивість права, виражену, зокрема, в рівному юридичному масштабі поведінки й у пропорційності юридичної відповідальності вчиненому правопорушенню. У сфері реалізації права справедливість проявляється, зокрема, у рівності всіх перед законом, відповідності злочину і покарання, цілях законодавця і засобах, що обираються для їх досягнення. Окремим виявом справедливості є питання відповідності покарання вчиненому злочину; категорія справедливості передбачає, що покарання за злочин повинно бути домірним злочину (підпункт 4.1 пункту 4 мотивувальної частини).

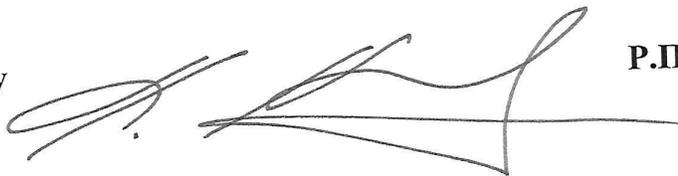
Виключно законами України визначаються, зокрема, засади цивільно-правової відповідальності, діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них (пункт 22 частини першої статті 92 Конституції України).

У Рішенні від 30 травня 2001 року № 7-рп/2001 Конституційний Суд України зазначив, що виключно законами України мають врегульовуватись засади цивільно-правової відповідальності (загальні підстави, умови, форми відповідальності тощо), підстави кримінальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності - діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями (основні ознаки правопорушень, що утворюють їх склад), та відповідальність за них. У такий спосіб Конституція України заборонила врегульовувати зазначені питання підзаконними нормативно-правовими актами та встановила, що лише Верховна Рада України у відповідному законі має право визначати, яке правопорушення визнається, зокрема, адміністративним правопорушенням чи злочином, та міру відповідальності за нього (абзац сьомий пункту 2 мотивувальної частини).

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом Закону змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за злочини вчинені у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку, державних інформаційних ресурсів і об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, та відповідальності за пошкодження телекомунікаційних мереж (реєстр. № 8304-1 від 7 травня 2018 року), поданий народним депутатом України Семенухою Р.С., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ